

PRENUMERATA WYNOSI:

w Kaliszu miesięcznie . . 2 zł. 50 gr.

Z odnośnikiem do domu . 3 zł. —

Na prowincji z przesyłką

pocztową . . . . . 3 zł. 50 gr.

Zagranicą . . . . . 6 zł. —

Cena pojedynczego egzemplarza 10 gr.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:

Za 1 wiersz milim. lub jego miejsce na stronie 1, 2 i 3 gr. 10.

Nekrologi gr. 10, zwyczajne gr. 5.

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.

Otwarta od 9 do 7 wieczorem.

Nr. 102 (8030).

Niedziela, dnia 3 maja 1925 r.

Rok XXXIII.

WĘGIEL

górnosławski

po
cenie 1.90 za
cent.
z odstawą do domu.

Koks, Wapno,

Cement, Superfosfat

poleca: Kaliska Spółka Opałowa Kazimierzowska 1. Tel. 92.

Sala Stowarzyszenia Rzemieślników Chrześcijańskich, ul. Plekarska 7.

Dziś w sobotę

„HALKA”

Opera narodowa w 4-ch aktach St. MONIUSZKI. Libretto W. Wolskiego.

w kompletnej całości — bez skrótów.

Dyrekcja Kalisko-Tureckiej Kolei Powiatowej

podaje do wiadomości, że zostaje zastosowana zmieniona taryfa towarowa,
obowiązująca od dnia 1-go maja 1925 r. na Kolejach Dojazdowych.

977

ZAKŁAD KRAWIECKI
Maurycy Gutfreund

Firma egz. od 1885 r.

Rzeźnicza 2. Rzeźnicza 2.

Niniejszym mam zaszczyt zawiadomić
Sz. Publiczność i Sz. Klijentów, iż na
SEZON LETNImój Zakład krawiecki został zaopatrzo-
ny w świeży wybór towarów krajowych
- i zagranicznych. -Przyjmuję obśługę z własnego i powierzonego mi
materiału po cenach przystępnych.

∴ ∴ Wykonanie według najnowszych fasonów ∴ ∴

Polecając się łaskawej pamięci
pozostaje z poważaniem

Maurycy Gutfreund

791 Pracownia ubiorów męskich w Kaliszu.

Lekarz dentysta

Irena Lizakówna

POWRÓCIŁA.

Przyjmuje 2—6.

Nowy-Świat 8.

959

G O T U J C I E n a G A Z I E	Instalacje do ekonomicznego gotowania na gazie.	G O T U J C I E n a G A Z I E
	Wykonuje po cenach własnego kosztu	
	i na spłaty długoterminowe	
	Gazownia Miejska w Kaliszu	
	Kto dba w domu o wygodę, czystość, oszczędność i szanuje swój czas, niechaj nie zwlekając zamówi instalację gazową wraz z ekonomiczną kuchenką.	
	Kosztorysy, wskazówki oszczędnego i praktycznego obchodzenia się z gazem udziela bezpłatnie Zarząd Gazowni.	
	960	

O d d a m
MŁYN

do przemiału poważnym kupcom.

Przemiał 300 ctr. na dobę.

Młyn przy kolei powiatu Sieradzkiego.

Wiadomość w Redakcji.

925

W pierwszych dniach maja rozpoczynam
nowy (III)

KURS BATIKU

włącznie z przygotowawczą nauką ornamentyki.

Zgłoszenia przyjmuję codziennie od 2—4

M. Gross-Freundowa

952

Al. Józefiny 12, III.

NOWY MŁYN

ROSENA

Kalisz, Gárnoarska I,

sprzedaje pojedyncze worki mąki pszennej 4/0 w najlepszym gatunku po cenie

47 zł.

za worek wagi brutto 82 kg.

980

LUSTRA

i trema własnej wytwórni,
solidne wykonanie

na dogodnych warunkach

M. ROTH.

Elektryczna

szlifiernia szkła.

Kalisz, ul. Garbarska 2, róg
Kanonickiej.

829

ŁODZIE PŁASKODENKI,
KILUWKI, KAJAKI, WIOSŁA

ma na składzie gotowe.

POLECA:

Nowo-otworzony Zakład
STOLARSKO-MEBLOWY

B. SZADKOWSKIEGO

KALISZ, ul. Piaskowa № 20.

Po cenach przystępnych.

958

Zarząd Nowej Synagogi

zawiadamia swych członków, iż w niedzielę, dnia 3 maja r.b., o godz. 10 rano z okazji **Święta Narodowego** odbędzie się

Uroczyste Nabożeństwo.

Pijcie najlepszą angielską mieszankę

herbaty 103

D/H FELS TEA CO

Warszawa,

Plac Grzybowski 7.

16

W dniu Trzeciego Maja.

W dniu dzisiejszym, jak Polska cała, długa i szeroka, obchodzi się wszędzie radośnie i uroczysto rocznicę wiekopomnego w dziejach Polskich dnia, — uchwalenia Konstytucji 3-go Maja 1791 r., ogłoszonej w Warszawie w obecności króla, Sejmu i wszystkich stanów.

Dziejowa chwila tej Konstytucji, — dziś jedno z największych świąt narodowych w Polsce — to tryumf i zasługa naszej Ojczyzny na polu cywilizacji, postępu i prawa, to największy czyn odradzającego się narodu, który chciał żyć wolny, mocny i potężny.

Konstytucja 3-go Maja pozostanie po wieczne czasy świadectwem, ile zdrowej potęgi tkwi w duszy narodu polskiego, skoro w chwili, kiedy gdzieindziej obalały się trony i przelewały strumienie krwi, kiedy na Polskę padały gromy, naród ten spełnił wielki czyn zgody i zrównania i w mocnym poczuciu państwowym, z silną stanowczością przeprowadził prawdziwie dziejowe reformy.

Dziejowa chwila nadania narodowi praw, które miały mu pomóc do zerwania pęt niewoli, wzbudziła podziw u wszystkich innych narodów i postawiła Polskę w rzędzie najwięcej postępowych państw. Niemcy n. p. nie miały wówczas i nie posiadały jeszcze przedko równie wolnomysłnego rządu, dlatego też dokument ten prawodawstwa polskiego pozostanie niezatartym świadectwem dążenia narodu polskiego do postępu.

Naród polski poszczycić się może, że współdziałanie w wielkim dziele cywilizacji Europy wykazał dokumentami zasług, położonych na każdym polu pracy. Wypisał je bowiem krwią własną na wszystkich polach walki za wiarę katolicką i wolność, wypisał je także artykułami praw tak mądrych, tak sprawiedliwych i tak wolnomysłnych, na jakie nie zdobył się żaden ówczesny naród w Europie.

Konstytucja 3-go Maja dawała Polsce mocny i liberalny rząd, siłę zbrojną, władzę prawodawczą zaś oddała w ręce Sejmu, którego uchwały zapadać miały większością głosów, a nie być zrywane jak dotąd przez zgubne „liberum veto”. Ministrowie już wówczas mieli być odpowiedzialni przed narodem. Konstytucja zaprowadziła nadto sprężystą administrację, podniosła mieszczaństwo, poczęła otaczać lud wiejski opieką i mocnymi prawami, przypuściła wszystkich do praw i swobód, jakie przysługiwały dotąd jedynie szlachcie, zapewniła ludowi opiekę rządu i popchnęła życie polskie na nowe tory.

Konstytucja 3-go Maja nie uchroniła wprowadzić naszej Ojczyzny od upadku, bo zaborcze państwa sąsiednie zbyt solidarnie wzięły się do dzieła wykreślenia Polski z karty Europy. Ale oddech ten kraju i narodu całego złotymi głoskami wolności zapisał Polskę w historii powszechnej, zaś pokoleniom późniejszym dał wiarę w lepszą przyszłość i

otuchę do dźwigania kajdan niewoli. Nazwiska twórców Konstytucji, Hugona Kołłątaja, Małachowskiego i innych, pozostaną po wszystkie czasy na chlubnym miejscu w historii polskiej. Dzisiaj każde polskie serce poruszyć się musi żywiej ku tym praojcom naszym z 1791 roku za ich czyn tak wielki i patriotyczny.

Lat 134 upłynęło już od owej wiekopomnej chwili, naród polski przeszedł wiele porywów ku oczekiwaniemu świtom, dożył nawet zmartwychwstania państwa, ale nic nie zdołało zatrzeć wrażenia Wielkiej Konstytucji. Po upadku potęgi zaborczej, po odzyskaniu umiłowanej Rzeczypospolitej, naród polski tem żywiej i głębiej odczuwa doniosłość pamiętnego dnia w r. 1791 i tem radośniej obchodzi jego rocznicę.

Radość ta jest tem większa że zmartwychwstała Polska, idąc wzorem roku 1791, w trzecim roku po odzyskaniu niepodległości stworzyła znowu dzieło historycznego znaczenia, uchwalając Konstytucję z dnia 17-go marca 1921 roku.

Jeżeli przed czterema laty, kiedy oczy narodu polskiego zwrócone były na Górny Śląsk, kiedy cały naród polski z zapartym oddechem oczekiwał wyniku głosowania na tej prastarej Ziemi Piastowskiej — uchwalenie Konstytucji w dniu 17 marca nie wywołały należytego wrażenia i nastroju, to dzisiaj dopiero w perspektywie czasu uwydatnia się cała doniosłość tego dnia, w którym Polska zmartwychwstała zdobyła nareszcie mocniejsze podstawy państwowe i prawa każdemu wielkiemu i kulturalnemu narodowi przynależne.

Jeżeli Polska w roku 1731 zdobyła się w chwilach upadku na uchwalenie wiekopomnej Konstytucji 3-go Maja, to w roku 1921 już rwąca się do życia i czynu uchwała Polska Konstytucję, a tem samem wchodzi do rodziny międzynarodowej jako państwo praworządne, samodzielne i oparte o rodzime zasady i przepisy rządów.

„Państwo, to zorganizowany naród, a fundamentem tej organizacji jest Konstytucja” — oto pamiętne słowa, które w Sejmie polskim po odczytaniu Konstytucji z dnia 17 marca wyrzekł ówczesny marszałek sejmowy Trąpczyński.

Tak więc Rzeczpospolita Polska weszła z tą chwilą na drogę prawnego rozwoju.

Owczesny Sejm państwa polskiego mimo wszystko dał dowód swej dojrzałości narodowej, posłowie polscy wykazali przecież, że w narodzie polskim zwyciężyła ochota doładu i porządku.

Przeszliśmy potem różne ciężkie chwile. Odbudowa Polski napotykała — zdawało się nieraz — na nieprzewidywane przeszkody, ale mimo wszystko po uchwaleniu Konstytucji 17 marca dokonywała się ona pod hasłem że państwo — to pewność życia, wolności i mienia, to praworządność i sprawiedliwość.

Aż wreszcie przyszła jaśniejsza chwila w życiu naszego narodu. Oto przed rokiem byliśmy świadkami wiekopomnego faktu — uzdrowienia finansów naszej Ojczyzny. Bank Polski położył granitowe podwaliny pod zapoczątkowany rozwój naszego życia gospodarczego. Z tą chwilą zniknęła już bezpówtrośnie niezdrowa atmosfera pogoni za łatwym i niedozwolonym zyskiem, tolerowana przez „prawo”. Państwo nasze, zdobywszy nareszcie zdrowy pieniądz, przez który wchodzimy do gospodarczego życia narodów świata, — uzyskało mocny grunt pod nogami i prostą już drogą kroczyć może do wypełnienia wielkich zadań, objętych Konstytucją naszą. Na tej zaś drodze Polsce niewątpliwie przyświecać będzie duch wielkich Kołłątajów i Małachowskich.

W weselszym więc, niż w inne lata nastroju obchodzimy dzisiaj to wielkie święto narodowe. I jeżeli za każdym razem jednako silnie biją serca polskie na widok biało-ama-

rantowych sztandarów i na dźwięki drogich nam hymnów narodowych, — to w tym roku z serc naszych wyrwie się dziękczynne wstchnienie, iż Ojczyzna nasza wchodzi powoli na drogę prawdziwego rozwoju.

Jak po inne lata tak i w tym roku tłumy ludności wylegną na ulica miast polskich, aby święcić tę wielką uroczystość narodową Polski. Zadokumentują one po raz piąty przed światem, że zmartwychwstała Polska z dawnej chwalebnej przeszłości czerpie otuchę i wiarę w przyszłe swe dziejowe posłannictwo.

Aby ten patriotyczny zapal naszej ludności przetrwałszy wieki całe, stał się fundamentem rzetelnej pracy dla Polski i Jej chwały.

ZAKŁAD LECZNICZY W KALISZU,

położony w pięknym Parku miejskim, otwarty cały rok, przyjmuje osoby chore z cierpieniami wewnętrznymi, nerwowymi i kobiecymi.

Zakład posiada urządzenia wodolecznicze, aparaty do elektryzacji, naświetlań, masażu, gabinet Roentgena, lampę kwarcową (czyli sztuczne górskie słońce), lampę „Solux”, pracownię analityczną i pensjonat z kuchnią dietetyczną.

Leczenie cukrzycy „insuliną”.

Informacji udziela

Dr. Ed. ZBOROMIRSKI.

947

TELEGRAMY.

Konferencja w Min. Reform Rolnych.

WARSZAWA, 2. Dziś kierownik Min. Reform Rolnych p. Józef Radwan odbył dłuższą konferencję z prezesem Prokuratorji Generalnej w sprawie ustalonych przez Min. Reform Rolnych wzorów aktów przewłaszczeniowych na grunty państwowe rozparcelowane przez Urzędy ziemskie. W konferencji tej prócz p. Radwana wzięli udział wyżsi urzędnicy Min. Reform Rolnych.

Okólnik Kuratorjum w sprawie święta 3-go Maja.

ŁÓDŹ, 2. Kuratorjum Okręgu Szkolnego Łódzkiego wydało okólnik do Dyrektorów i Kierowników szkół treści następującej:

Z okazji święta narodowego w dniu 3 maja odbędzie się o godzinie 11 rano w kościele katedralnym św. Stanisława Kości uroczyste nabożeństwo, na które zechcą Dyrekcyjne wysłać delegację ze sztan darami i pośród uczniów katolików klas wyższych. Ponadto Dyrektorzy i Kierownicy szkół z chęcią w porozumieniu z ks. Prefektami urządzić uroczyste nabożeństwo dla uczniów wyznania katolickiego.

Uczniowie innych wyznań winni wziąć udział w nabożeństwach, które będą odprawiane dla młodzieży szkolnej tych wyznań, przyczem Kuratorjum nadmieniam, że w kościołach ewangelicko-augsburskich św. Jana i św. Trójcy odbędą się następujące nabożeństwa dla młodzieży szkolnej 1) o godz. 8 rano w języku niemieckim, 2) o godzinie 8,30 w języku polskim.

Kuratorjum oznajmia wreszcie, że w bieżącym roku nie będzie w Łodzi w dniu 3 Maja pochodu przez ulice miasta, natomiast z chęcią Dyrektorzy i Kierownicy szkół zorganizować w dniu tym odpowiednie uroczystości w szkołach.

Otwarcie Targów w Poznaniu.

POZNAN, 2. (Pat.). Na otwarcie Międzynarodowego Targu Poznańskiego przybędą w niedzielę, 3-go maja minister przemysłu i handlu p. Kiedroń, min. spraw wewn. p. Radajski, min. robót publicznych p. Rybczyński oraz dyktorowie departamentu Malingiewicz i Dąbrowski i naczelnik wydziału p. Siebeneychen. Gości podejmować będzie w niedzielę objadem p. Minister Radajski. W poniedziałek na cześć gości wydaje obiad Izba handlowo-przemysłowa.

Wyrok w sprawie wojskowych.

KRAKÓW, 2. (Pat.). O godz. 6 popołudniu trybunał sądzący oficerów oskarżonych w związku z wypadkami listopadowymi ogłosił następujący wyrok: Generał Czikel winien jest z par. 141 ust. 1 i 2 oraz z par. 147 i zostaje zastraszony na 3 miesiące twierdzy, kapitan Obiedziński winien jest z par. 141 ust. 1 i 2 i zasadzony zostaje na 2 miesiące więzienia z równoczesnym zwolnieniem z wojska, por. Nowakowski i Skar-

ski winni są z par. 141 ustawy i 2 i zasadzeni zostaną każdy na 4 tygodnie aresztu. Maj. Birczackiego uwolniono od winy i kary. Kapitan. obiedzińskiemu i obu por. wliczono arsz. sledczy.

Nowa kopalnia złota.

OSLO. 2. W pobliżu Narwika w północnej Norwegii, odkryto obfite żyły złota na terenach należących do państwa. Znalezione również pokłady niklu i miedzi.

Zwycięstwo w Nicel.

NICEA. 2. W międzynarodowych wojskowych konkursach hipiezych w biegu o „Puchar Narodów” drużyna polska zdobyła 1-a nagrodę. Druga nagroda przypadła drużynie portugalskiej, 3-a belgijskiej, 4-a francuskiej.

Likwidacja strajku rolnego w województwie łódzkim.

ŁÓDŹ. 2. Wedle informacji inspektora pr. cy pana Wojtkiewicza strajk rolny w woj. łódzkim został w dniu wczorajszym ostatecznie zlikwidowany i praca w folwarkach jak i w większych majątkach ziemskich trwa normalnie.

Fabryki w Łodzi pracowały.

WARSZAWA. 2. Według zasięgniętych przez nas informacji, wszystkie większe fabryki pracowały normalnie. Wdzewska Manufaktura, Poznański, Scheibler i Grohman, Lönhardt i szeregi innych przedsiębiorstw nie odczuwały zupełnie wczorajszego „świeta”. 1 maja. Brakujące tu i ówdzie te jednostki zastąpili inni robotnicy.

Pochody, które się uformowały na Wodnym Rynku składały się przeważnie z kobiet i dzieci, garstki „przekonanych”, pozatem z robotników, którzy mieli wolną zmianę.

S. p. Stanisław Staniszewski.

WARSZAWA. 2. Wczoraj, po dłuższej chorobie zmarł b. prezes Rady Głównej Opiekuńczej s. p. Stanisław Staniszewski, b. minister pracy i opieki społecznej. Urodzony w 1864 w Kalwarii poświecił się karierze prawniczej w 1889, a po kilku latach wszedł do adwokatury.

S. p. Staniszewski położył duże zasługi również na polu publicystyki, a po przejściu sadownic twa w ręce polskie objął stanowisko prezesa Sądu Adwokacyjnego. W r. 1914 obchodził 25 lecie pracy adwokackiej, społecznej i publicystycznej.

Katastrofa kolejowa pod Starogardem.

BYDGOSZCZ. 2. Wczorajszej nocy o g. 11½ wyjechał pod Starogardem pośpieszny tranzytowy pociąg niemiecki Nr. 907.

Zabitych 25 osób, ciężko rannych 12, lekko 6.

Miedzy zabitymi znajduje się polski celnik, konwojujący pociąg.

Na miejsce katastrofy zjechały się zaraz pociągi ratownicze.

Rannych przewieziono do szpitali w Starogardzie. Na 26 minut przed tym pociągiem przejechał miejsce katastrofy również tranzytowy pociąg niemiecki, który tej nocy kursował jako dodatkowy.

Przyczyną katastrofy jest zbrodniczy zamach, gdyż odróbowane szyny znalezione zaraz obok w lesie.

Miejsce katastrofy znajduje się na ostrym skrocie toru przy wyjściu z lasu na sześciometrowym nasypie.

Parowóz, brankard i cztery wagony osobowe szły z przynajmniej...

Eksport do Palestyny.

WARSZAWA. 2. Min. Przemysłu i Handlu otrzymało od konsulatu R. P. w Jerozolimie informację, iż według wyjaśnienia udzielonego przez dyrektora departamentu Cel Rządu Palestyńskiego, Palestyna żadnemu z państw dotychczas żądać celnych na towary importowane do Palestyny nie udzieliła, a co zatem idzie również i towarom importowanym do Palestyny z Polski żadnych takich żądań nie udzieli.

Z rynku zbożowego.

WARSZAWA. 2. Wobec ogólnej stagnacji na rynku zbożowym, w dniu wczorajszym zawierano przeważnie małe transakcje, przytem obracano zbożem po cenie: żyto po cenie 33 zł. loco -wagon stacja załad., przy tendencji spokojnej, za pszenicę, w ograniczonych obrotach płacono około 40 zł. za kwintal loco stacja załadowca. Jęczmień browarny 30 zł. owies w średnim gatunku po 30 złotych. Podaż dostateczna.

Przewrót w Kosmetyce!

Odmładzający

krem „Radium” Cenoir 72

usuwa bezpowrotnie zmarszczki, piegi oraz wszelkie defekty cery w ciągu 14 dni. Sposób użycia: Należy twarz co rano masować kremem

„Radium” Cenoir 72,

w ½ godz. zaś po użyciu umyć się w ciepłej wodzie z boraksem, poczem pokryć twarz ponownie lekką warstwą kremu i upudrować się pudrem „RADIUM”.

Jako uzupełnienie kuracji cery polecamy MYDŁO i OTRĄBKI „RADIUM”. Sprzedają składy apteczne: Mossakowskiego, Głabskiego, Mrowińskiego, Kiernickiej, Pawłowskiego, Majerana i perfumerja Blaucwirna. 912

Z wędrówki po szerokim świecie.

Znowu na północnym wybrzeżu Afryki. — W starożytności, w katakumbach afrykańskich. — Doniesienie odkrycia z dziejów wiary świętej. — Nad brzegami Eufratu. — Zabytki chaldejskie z r. 2250 przed Chrystusem. — Świątynia Jowisza w pobliżu Trypolisu. — Aeroplanem z północnej Afryki przez Morze Śródziemne do „Wiecznego Miasta”.

Ostatnią naszą wędrówkę, w poszukiwaniu nowych odkryć na polu starożytności, po zwiedzeniu interesujących wykopalisk w Egipcie — zakończyliśmy na ruinach starożytnej Kartaginy.

W dzisiejszej wędrówce powracamy do tych samych siron, a mianowicie do najbliższych okolic Kartaginy, gdzie mamy sposobność zwiedzić również ciekawe wykopaliska, jakimi są starożytności chaldejskie, znajdujące się w sąsiednim starożytnym mieście Hadrumetum.

W katakumbach tych, do których się obecnie udajemy, znaleziono groby przeszło 15.000 chrześcijan, a napisy na tych grobach stanowią wielce ciekawy przyczynek do historii Kościoła w Afryce. Pierwszym odkrywcą tych katakumb był w roku 1898 pułkownik Wincent, ale dopiero arcybiskup Leinaud, bawiąc w Suez jako kapłan wojskowy, zaczął prowadzić w katakumbach od roku 1903 systematyczne poszukiwania, które trwały aż do 1917 roku.

Dotąd odkopano 5 katakumb, zawierających 236 galerii, łącznej długości pięciu kilometrów. Półna część grobów pochodzi z drugiej połowy I-go wieku naszej ery, reszta z II i III wieku. Na grobach spotyka się prawie tę samą ornamentację symboliczną, co i w katakumbach rzymskich, a więc gołębia palme, Dobrego Pasterza, kotwicę i t. d. Napisy na nich mają duże znaczenie apologetyczne, bo dowodzą, że w Kościele już od najdawniejszych czasów modlono się za umarłych wierzono w sakramenta i t. p.

Największą jednak doniosłością posiada jeden z odkrytych napisów, wykuty w kamieniu, który świadczy o założeniu Kościoła katolickiego w Afryce północnej, jeszcze za czasów apostołów, co zresztą podaje i św. Augustyn, twierdząc, że katolicyzm, pojawił się na lądzie afrykańskim, wtedy, gdy św. Piotr fundował kościół w Rzymie.

Wiele innych napisów twierdzą niezmienność dogmatów katolickich i dają historyczne świadectwo prawdziwej tradycji chrześcijańskiej.

Nad brzegami Eufratu, gdzie leżała dawniej starożytna Chaldea, dokonano ostatnio również wielce ciekawego odkrycia.

Ekspedycja angielska, prowadząca badania, w chaldejskim mieście Ur (dawniejsze miasto Muger, na zachodnim brzegu Eufratu), która było niegdyś rezydencją Abrahama i które wspomniane jest w księdze Genesis — odkryła fundamenta świątyni, poświęconej bogini Słońca, wydobyty stamtąd fragment kamienny przedstawia boga i boginię.

Różnie odkryt, również świątynię Krófa tamtejszego, który żył w roku 1900 przed Chrystusem. Mury świątyni pochodzą z roku 2250 przed Chrystusem. Resztki wazy, znalezionej w okolicy, zdobione są dziwną głową, wskazując, że waza ta pochodzi z okresu poprzedzającego o 2760 lat przyjsie Chrystusa.

W jednym z pokoiów świątyni, archeologowie wykryli m. in. biżuterję z epoki perskiej.

W Trypolisie od dłuższego czasu prowadzone prace archeologiczne dały ostatnio bardzo interesujące wyniki.

Przed wielu wiekami, za czasów cesarza Sewera stolica tego kraju było miasto Leptis Magna. Jedną z historii cywilizacji tamtejszej sięga dalej w przeszłość, w czasy przed rzymskie, do epoki kartagińskiej. Jednakowoż budynki i zabytki sztuki, które niedawno wykopano tam, gdzie niegdyś znajdowało się miasto Leptis Magna, są rzymskiego pochodzenia.

Wykopaliska jednak, na które chcemy w dzisiejszej wędrówce zwrócić krótką uwagę Czytelników, znajdują się w sąsiednim mieście Sabrata położonym na wybrzeżu morza w odległości 70 kilometrów na zachód od Trypolisu. Niegdyś szła tamtędy wielka droga handlowych karawan i wówczas to kraj ten znajdował się w wielkim rozkwicie. Obecnie włóczęgowski usposobienie Arabów i niepraktyczna gospodarka Turków zniszczyła wszystko. Poza miastem Sabrata rozciąga się pustynia.

W czasie prac tam prowadzonych, udało się odkopać zasypany amfiteatr, Termy i kilka innych budynków rzymskiego pochodzenia. Nie spodziewanie przy tem trafiono na świątynię Jowisza. Znalezione m. in. kolosalny marmurowy biust ojca bogów, w którego najbliższym sąsiedztwie znajduje się zdruzgotana kolumna z zatarłym napisem: „Jovi Africanus”.

Jeżeli dalsze badania wykryją, że wizerunek ten Jowisza jest w istocie autentyczny, nasunie się gotowe dziś już przypuszczenie, iż mamy tu do czynienia z marmurową kopią znanego dzieła sztuki, znalezionej w dolinie Tybru.

Najbliższa droga z północnej Afryki do stolicy Włoch, Rzymu — celem naszej następnej wędrówki, byłaby linja powietrzna przez Morze Śródziemne.

Przypuścmy, że w miasteczku Sabrata, w którym ujrzeliśmy resztki starej świątyni Jowisza, siadamy do aeroplanu pasażerskiego, zdążającego do „Wiecznego miasta”. Białe, kamienne domki w Sabrata, lśnią w promieniach afrykańskiego słońca, usuwają nam się z pod nóg i po chwili mamy już pod sobą błękitne fale morza Śródziemnego. Oddychamy już świeżym morskim powietrzem, czujemy nawet dotkliwie zimno, jeżeli nasz ptak żelazny mocniej wzbije się w górę.

Po dwóch godzinach takiej jazdy, oglądamy już na tle niebieskawej mgły, wylaniające się zarysy Sycylii, szybko przesuwa się przed nami uroczyste Palermo, dostrzegamy malownicze widoki, gałęzi oliwne i nagle znika to wszystko z oczu, ustępując błękitnej toni morskiej.

Nie niedługo. Już widnieć przed nami Neapol z dymiącym Wezuwjuszem, już zarysowuje się majestatyczna kopuła św. Piotra.

Jesteśmy w „Wiecznym Mieście”.

L. Wik.

Nagrodzona złotymi medalami w Paryżu, Bordeaux, Warszawie

Rektyf. i Dystyl. parowa

F. JANKOWSKI

Warszawianka (czysta)

Orange

Alasz

Likier Bernardynów.

Warszawa, Moniuszki 12, tel. 31-68. 442

Szkolnictwo polskie.

Prezydent Calonder udzielił relatorowi nowopolskich „Nowin Codziennych” wywiadu, w którym omawia sprawę szkół mniejszości polskiej na niemieckim Górnym Śląsku. Wywiad ten utrzymany w niezmiernie ostrożnej formie z względu na trudność stanowisku Calondera, raca jednak jaskrawy snop światła na położenie szkolnictwa polskiego na Śląsku i szlaki władz niemieckich z jakimi szkolnictwo się styka.

Ponieważ — mówił prezydent Calonder — na niemieckim Górnym Śląsku nie było do szkół polskich, przeto szkoła mniejszościowa polska była z góry w trudniejszym położeniu aniżeli szkoła mniejszościowa niemiecka na polskim Górnym Śląsku. Podczas, gdy w części polskiej można było wprost nawiazywać do istniejącego stanu rzeczy, to na niemieckiej części obszaru plebiscytowego szkoła mniejszościowa polska była czemś nowem nie tylko pod względem organizacyjnym, lecz także systemem szkolnym, niemijs poci językowej poczynając od sił nauczycielskich do pomocy naukowej trzeba było powołać dopiero do życia.

Tem tłumaczy się w ogromnej mierze małą liczbą szkół polskich na niemieckim Górnym Śląsku. To jednak bynajmniej nie wyczerpuje szeregu przyczyn, wśród których szlaki władz niemieckich i zła wola panoszącego się nacjonalizmu

mają dominujące znaczenie. Szykany, władz, które korzystają z nieznaności wśród ogółu konwencji genewskiej i przepisów wykonawczych do niej — na każdym kroku starają się wstrzymać ludność Górnego Śląska do posyłania dzieci swych do szkół polskich. A okazji takich jest bardzo wiele. Przedewszystkiem nasuwa ich wiele konieczność legalizowania podpisów składanych na podaniu rodziców o otwarcie szkoły polskiej. W tym bowiem wypadku urzędnicy mają możliwość wywarcia bezpośredniego nacisku na penentów, którzy nie zawsze umieli dotąd oprzeć się temu naciskowi. Skłoniło to prezydenta Colondera do wyraźnego stwierdzenia, że „urzędnicy, uskuteczniający legalizację, nie mają prawa do jakiegokolwiek rozpatrywania wniosków pod względem materialnym”, również szeroko stosowanym sposobem szykanowania było uchylanie się władz do legalizowania podpisów pod protektem niekompetencji. I w tym wypadku nie obeszło się bez interwencji prezydenta, który spowodował wyraźne wskazanie, jakie władze mają prawo do legalizowania podpisów a także wpłynął na wprowadzenie ułatwień uroga pomnożenia liczby urzędów uprawnionych do legalizowania.

Konieczne też okazało się szersze wyjaśnienie prezydenta C. co do sposobu przyjmowania dzieci do szkół polskich, władze bowiem niemieckie mają wciąż tendencję ograniczającego komentowania konwencji genewskiej na niekorzyść polskiej ludności górnośląskiej. Największą jednak bolączką szkolnictwa polskiego w rejencji Opolskiej jest brak nauczycieli władających językiem polskim. Stwierdził to wyraźnie prezydent C. „Nie ulega wątpliwości — mówi on — że polskie szkoły mają szosci poniosły, dotąd znaczną szkodę z powodu niedostatecznych kwalifikacji językowych nauczycieli”. Okazało się, że nauczyciele szkół mniejszości wiodają wprawdzie narzeczom górnośląskimi jednak w nielicznych tylko wypadkach mają znajomość dostateczną polskiego języka literackiego. Stało się rzeczą konieczną, uruchomić kursy specjalne dla przygotowania nauczycieli w tym zakresie. Niemieckie władze szkolne zorganizowały, wprawdzie takie kursy, lecz w sposób nieodpowiedni i niewystarczający. — Jak to stwierdził prez. C. Dla zaradzenia ziemi zorganizowano w tym dwumiesięczny kurs języka polskiego w Nysie. Uczęszcza tam 45 nauczycieli. W przyszłym roku szkolnym ma być otwartych w pięciu miejscowościach Górnego Śląska 5 kursów rocznych kierowanych przez nauczycieli seminarjalnych, których dostarczą polska władza szkolna na życzenie rządu niemieckiego. W przyszłości przewidywany jest specjalny zakład naukowy dla nauczycieli polskich dla niemieckiego. Górnego Śląska. Gdyby mimo to w r. 1926—7 okazała się zbyt mała liczba nauczycieli przygotowanych do nauczania w szkołach polskich, to liczba brakujących ma być sprowadzona z Rzeczypospolitej. I te jednak zarządzenia nie zabezpieczają w zupełności szkolnictwa polskiego w rejencji Opolskiej przed szykanami niemieckimi. Zdarza się niejednokrotnie, że jako nauczyciele do szkoły polskiej zgłasza się rozmyślni Niemiec w celu szkolenia, następnie tej szkoły. Wypadki takie walleurodyzmu nie są bynajmniej odosobnione, słusznie też zauważył prez. C., że są one niedopuszczalne, że w każdym razie nie może być tolerowane, aby w szkole mniejszości czynny był nauczyciel, który, by przez swoje wystąpienie i zachowanie się okazywał niechęć względem szkoły mniejszości. Wobec tego „tylko tych nauczycieli można uważać za nauczycieli do mniejszości, którzy pod względem kulturalnym z mniejszością idą i myślą i którzy dla zadań szkoły mniejszości okazują zrozumienie i zainteresowanie”.

Rozumne słowa prez. C. społeczeństwo polskie przyjąć winno z wdzięcznością w nadziei że dopomóż on do ugruntowania podstaw szkolnictwa polskiego.

Andrzej Skiba

Listy z podróży.

(Paryż).

Pierwsze co uderza cudzoziemca w Paryżu, po wyjściu z dworca — to niebawym wprost ruch uliczny. Człowiek staje oszołomiony i wprost bezradny wobec nieprzebranego potoku samochodów, pędzących z szybkością 40 — 50 klm. na godzinę po ulicach nieprzerwanym sznurem. Kilkaset tysięcy samochodów kursuje po mieście w dzień i w nocy. Koni prawie, że nie widać wcale. Koń — nasz główny środek lokomocyjny należy tu do okazów muzealnych i doprawdy żalozny to widok biednej szkapę drepcącej pośród mknących błyskawicą wspaniałych samochodów.

Biorę auto — takse i jadę do hotelu. Po drodze podziwiam niebawym wprost zreczność szofera z jaką się wymija z labiryntu samochodów na rogach ulic, tylko nieco zwalniając. Bruki wszę-

dzie wspaniałe asfaltowe lub z kostek drewnianych, gładkie jak stół, a lśnią jak lustra. Nigdzie wybojów niemi, a „kocich łebków” z jakich się robi nasze bruki rodzime — tutaj ani śladu.

Zajeżdżam do hotelu Palais d'Orsay; pokój z wanną, ale za 90 fr. dziennie — służbie płaci się osobno.

Po doprowadzeniu się do porządku z męczącej 36 godzinnej podróży, wychodzę na miasto. Chodzenie po ulicach Paryża należy do sztuk nielada. Trzeba posiadać dużo odwagi i zimnej krwi, aby przejść bez pomocy policjanta na drugi trotnar i uratować swój cenny żywot. W południe podczas największego ruchu staję umyślnie na placu opery i przypatruję się w jaki sposób reguluje policja szalony wprost potok ludzi i samochodów. Jest to widok bardzo ciekawy i zajmujący: otóż w takim miejscu krytycznym stoi 4-ch policjantów i co parę chwil podnosząc swe białe krótkie pałki do góry i gwiżdżąc jednocześnie zatrzymują całą lawinę samochodów, idących po ulicy ze siron przeciwnych; w tejże chwili wszyscy przechodnie, oczekujący tego sygnału, rzucają się na trotnary przeciwne jak w kontredansie przy zmianie miejsc. Po chwili — sygnał, pałka w dół i cała lawina z szumem i trzaskiem pędzi dalej, aby po 2 — 3-ch minutach znów się zatrzymać i by przepuścić potok ludzi. W taki to sposób przeahodzi się w Paryżu na drugi trotnar po obywatelsku.

Oczywiście są i ryzykanci co jak węgorze przesłizgują się na własną rękę między pędzącymi samochodami, ale też ryzykują życiem, chociaż przyznać, trzeba, że wypadki zdarzają się tu dość rzadko, dzięki ekwilibristycznym zdolnościom szoferów.

Zachodzimy z żoną do różnych sklepów, bo też każda wystawa w Paryżu — to prawdziwa pułapka na biedne niewiasty, lecące na to, co najmodniejsze, w Paryżu, przecież niemodnych rzeczy niema. Tu króluje wszechwładnie moda i stąd śle rozkazy swym wiernie poddanym (płci pięknej) na wszystkie strony świata. To też nie dziw, że każda kobieta radaby pół Paryża zabrać ze sobą, ale ci wstętni mężowie tego nie rozumieją, (mężowie baczności!) Mrucząc coś o jakiejś granicy, cłach i tem podobnych bzdurstwach.

Przecież „dla siebie” to wolno przewozić wszystko. Oto logika naszych ubóstwianych, a przecież jak kobieta chce, no i t. d. Ceny są bardzo wysokie na lepsze rzeczy, bo po tandetę do Paryża nie potrzeba się fatygować; taniość we Francji należy już do przeszłości. Za wszystko trzeba płacić bardzo sło, powiedziałbym, że nawet drożej niż w Warszawie. Francuzi nie lubią się kępować z cudzoziemcami i drą siedem skór bez pardonu. Na każdym kroku trzeba się opłacać napiwkami, o które francuz potrafi się targować nawet dość głośno. Napiwki od cudzoziemców — to swego rodzaju przykry podatek, bo aczkolwiek daje się niewielki (1 — 3 franki), ale po kilkanaście razy dziennie i to przeważnie za nic. Portjer się ukloni i wyciąga rękę, windziarz w hotelu zawindował gościa i patrzy mu w łapę, chłopiec — boy otworzył drzwi auta — napiwek, płacisz także szoferowi, conajmniej 1 fr. napiwek, inaczej cię wyruga po francusku, i t. d.

Kelnerzy pensji nie biorą, tylko napiwki. Doprawdy teraz widzę, że wszędzie dobrze, ale w domu najlepiej. Podziwiam u tego narodu tak miłującego wolność brak absolutny godności osobistej. Ma się chwilami wrażenie, że lud, który wypisał na swych sztandarach krwią własną dumne hasła: liberte, fraternite, egalite, żyje jakby tylko z napiwków nie odczuwając żadnego upokorzenia. Rozpisałem się tak obszernie, o napiwkach, bo jest to jedna z tutejszych bolączek, którą każdy przyjezdny niemiłe odczuć musi.

W sklepach ruch ogromny i urządzone są z przepychem istic królewskim. Takie magazyny jak naprz. „Gallerie Laffayette”, „Printemps”, „Au bon Marché”, „Magasin du Louvre”, gdzie najchętniej robią zakupy cudzoziemcy — to pałace zaczerowane, jakby z bajki wysnione, gdzie wszystko absolutnie dostać można. Człowiek, który wszedłby tu w stroju Adama, a miał nota bene dość pieniędzy, wyjechać może stamtąd we własnym aucie, nawet z żoną (mam na myśli midinetki, o których napiszę potem) Złoty polski w sklepach nie biorą, natomiast dolary chętnie.

Dr. Klinger.

Giełda Warszawska w Złotyoh.

New-Jork	5.18½
London	24.86
Paryż	0.26.92
Szwajcaria	100.35
8% pożycz. zł.	8.10
5% pożycz. prem. konw	5
Bony zł. S. II A. 5% pożycz. Kon.	
Listy zast. T. K. Ziem.	28.50
Listy zast. K. T. Z. dolarowe	

Radźcie się swego lekarza
i używajcie

PHOSPHIT
w kapsułkach lub proszku
Phosphit

Jako organiczny związek fosforowy
leczy:

anemię, skrofule, krzywicę,
choroby nerwowe

przywraca:

energię życiową,
zdolność do pracy umysłowej
i fizycznej.

Zadać w aptekach i składach aptecznych.

Przem.-Handlowe Zakłady Chemiczne
LUDWIK SPIESS i SYN
Sp. Akc.—Warszawa.

KRONIKA

— **Kalendarzyk astronomiczny.**
W niedzielę, dn. 3 maja wschód słońca przypada o godz. 4-ej m. 4, zachód o godz. 19-ej m. 1. Długość dnia wynosi 14 godz. 57 min. Przybyło dnia 7 godz. 13 m. Pełnia przypada w d. 8 maja.

— **Ze Stowarzyszenia Kupców Polskich.** Zarząd Stowarzyszenia prosi wszystkich członków o stawienie się w niedzielę, dn. 3 b. m. punktualnie o godz. 8 rano do lokalu własnego ul. Poprzeczno-Warszawska dom f. „Polwinkol” w celu wzięcia udziału w uroczystości obchodu 3-go Maja.

Jednocześnie Zarząd podaje do wiadomości członków, że wspólna wycieczka na Targi Poznańskie została wyznaczona na środę dn. 6-go maja. Zbiórka na stacji Kalisz o godz. 5 rano. Zapisy przyjmuje i ulgowe bilety wydaje p. St. Wierusz, w firmie Wierusz i Nowakowski, ul. Warszawska.

— **Stowarzyszenie Rzemieślników Chrześcijańskich pod wezwaniem św. Józefa w Kaliszu.** Prosimy bardzo wszystkich Starszych i Podstarszych tak Mistrzów jak i Podmistrzów, aby przybyli na uroczyste nabożeństwo w niedzielę, ze sztandarami.

Zbiórka przy ołtarzu na Nowym Rynku, o g. 8 m. 30.

Zarząd.

— **Zarząd Stow. Wł. Nier.** prosi członków o liczne stawienie się w dniu 3 maja celem wzięcia udziału w nabożeństwie na Rynku. Zbiórka o godz. 8 i pół na rogu ul. Ciasnej i Rynku.

— **Ze Związku Inwalidów Wojennych.** Pow. Koło Związku Inw. Wojen. Rz. P. w Kaliszu, zawiadamia swych członków, że w niedzielę, dnia 3-go maja, r. b. punktualnie o godzinie 9-tej rano, odbędzie się uroczysta msza polowa na Nowym Rynku, na którą to uroczystość, Zarząd prosi o jaknajliczniejsze przybycie swych członków, zbiórka o godzinie 8-ej rano — w lokalu własnym przy ul. Łaziennej L. 2.

— **Kaliski Dodatek „Świata”** znajduje się w intensywnym opracowaniu, termin ostatecznego nadsyłania materiału upływa już w dniach najbliższych. Cały „dodatek” poświęcony będzie interesom gospodarczym naszego grodu nadprośniańskiego i propagandzie odbudowy tegoż.

Przewidywania nasze są, że inicjatywa ta znajdzie życzliwe przyjęcie w najszerzych sferach naszego miasta, sprawdzają się, czego świadectwem są liczne napływające udziały w dodatku. W przyszłym tygodniu przybywa do naszego miasta Redaktor Jan Wojtyński, celem ostatecznego skompletowania materiału kaliskiego. Tymczasem roboty tę prowadzi, jak zaznaczaliśmy kilkakrotnie, p. Bronisław Zylber.

— **Ważne dla gospodyń.** Dowiadujemy się, iż firmie A. Piwek w celu zpopularyzowania wśród społeczeństwa miejscowego i zamiejscowego, a tym samym w celu uprzystępnienia w kupnie i przygotowywaniu zapasów na sezon zimowy sprowadziła do Kalisza wagonowy ładunek sło do konserw znanej fabryki J. Weck. Dzięki tej transakcji ceny w sezonie obecnym będą o 25 do 30% niższe niż w roku zeszłym.

— **1-szy maja w Kaliszu** przeszedł spokojnie. W południe z klubu robotniczego udał się na Nowy Rynek pochód P. P. S. z dwoma orkiestrami i sztandarami, gdzie odbyły się przemówienia. Z Nowego Rynku pochód powrócił do lokalu klubowego. Pochód ten był mniej liczny niż w latach ubiegłych. W pochodzie żydzi nie przytowiali udziału. W fabrykach po większej części pracowano, aczkolwiek agitatorzy usiłowali pracę przerwać.

Za duszę
ś. i p.

Jana Starża-Sulimierskiego

w dniu 4-go maja, o godz. 9-ej rano w kościele św. Mikołaja, odbędzie się nabożeństwo żałobne, na które zaprasza: krewnych, przyjaciół i znajomych zmarłego, stroskana

Żona i syn.

982

Wskutek tych agitacji policja, która przez cały dzień była w pogotowiu, kilka osób aresztowała. Ruch handlowy nie uległ żadnemu wstrzymaniu i większych zająć w mieście nie zanotowano.

— **Zupa szparagowa.** Do przyrządzenia zupy szparagowej używa się cienkie szparagi. Po oczyszczeniu takowych należy oderżnąć wszelkie twarde części, pokroić na 2 cm. długie kawałki i gotować w niesolonej wodzie. Podczas gotowania dodaje się według ilości, jedną lub kilka kostek buljonowych „Maggiego” (na 1,2 litr. zupy 1 kostkę). Zupę zaprawia się następnie mąką, dodając trochę soli i pieprzu według smaku. W końcu bierzemy posiekana pietruszkę i smażone kawałki przypiekanego chleba.

— **Ulgi przejazdowe dla wystawców i osób zwiedzających Międzynarodowy Targ w Poznaniu.** Dyrekcja Kolei Państwowych w Poznaniu pismem z dnia 26 kwietnia r.b. wydała podległym sobie urzędowi i kasom w Poznaniu następujące zarządzenie:

Ulgi powyższe zastosuje się w ten sposób, że uczestnicy Targu za podróż do Poznania płacić będą normalną taryfą, na drogę zaś powrotną z Poznania otrzymają normalne bilety na pociągi osobowe klasy 1, 2, wzgl. 3 kartonowe lub blankietowe) za opłatą połowy ceny biletów klasy 2, 3, wzgl. 4 na podstawie „legitymacji honorowych”, „legitymacji wystawcy” wzgl. „legitymacji” uprawniających do wstępu na Międzynarodowy Targ w Poznaniu i zaopatrzonego u dołu w klauzulę co do zniżki kolejowej.

Wzory legitymacji przesyła się w załączeniu. Na dowód wydania biletów ulgowych kasy osobowe odbiorą i zatrzymają legitymacje, zaopatrzone w datownik, wpiszą na nich numery wydanych biletów i dołączą do sprawozdań rachunkowych.

Bilety ulgowe należy wydawać od dnia 3 — do 15 maja r. b. i po tym terminie ulga powyższa nie może być zastosowana.

Za przejazd pociągami pospiesznymi należy pobierać opłaty bodatkowe za pośpiech według taryfy normalnej tej klasy, w której odbywa się podróż.

Miejski Urząd Targu Poznańskiego zaznacza, że ulgi kolejowe wydawane będą tylko na dworcu osobowym w Poznaniu, jak również wolne miejsca na legitymacjach do ulg kolejowych, muszą być przed wykupieniem biletu wypełnione dokładnie atramentem.

Bilety nabywać można w organizacjach kulturalnych i przemysłowych, jak również w Miejskim Urzędzie Targu Poznańskiego, Poznań, za uprzednim zamówieniem i nadesłaniem 8 złotych. Z ulg korzystać mogą jedynie interesanci, których miejsce zamieszkania jest oddalone od Poznania przeszło 30 klm.

— **Zaliczenie czasu służby wojskowej.** Na zasadzie ustawy o państwowej służbie cywilnej może właściwa władza naczelna zaliczyć funkcjonariuszowi państwowemu do służby stałej czas służby kontraktowej, poprzedzającej służbę etatową, o ile przejście takie nastąpiło bezpośrednio. Czas służby kontraktowej zgodnie z przepisami emerytalnymi może w następstwie być zaliczone do wysługi emerytalnej za zgodą ministra skarbu.

Prezydium Rady Ministrów wyjaśniło, iż zaliczenie funkcjonariuszowi służby kontraktowej do służby stałej samo przez się daje mu wyłącznie uprawnienia zależne od czasu służby państwowej (starszeństwo służbowe, długość urlopu wypoczynkowego, wysokość uposażenia etc.) niema żadnego wpływu na prawa emerytalne pracownika i musi być dokonane wyłącznie w myśl przepisów ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych. Jedynie w okresie poprzedzającym dzień wejścia w życie powołanej ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym, zaliczenie czasu służby kontraktowej na zasadzie przepisów ustawy o państwowej służbie cywilnej jest równoznaczne i uprawnia do pretensji emerytalnej.

— **Rynek metalowy i maszynowy z dodatkiem bezpłatnym „Elektro i Radjotechnika.”** Wychodzący w Poznaniu od przeszło pięciu lat tygodnik fachowy „Rynek Metalowy i Maszynowy” rozszerzył niedawno swe ramy przez specjalny dodatek (bezpłatny) „Elektro i Radjotechnika”. W ten sposób polskiemu, piśmiennictwu przybiera nowe pismo, poświęcone młodemu i nas ruchowi radjofonicznemu.

Nowe pismo pozostawiło sobie za zadanie popierania rozwoju polskiego przemysłu i handlu aparatami, przyborami i akcesjoriami, wchodzącymi w zakres radjofonii i radjotelegrafii przy jednoczesnej propagandzie i krzewieniu wiedzy radjofonicznej w Polsce.

Ostatnie ukazały się już 2 numery, na które składa się treść bardzo aktualna (z ilustracjami). Wśród artykułów na bliższą uwagę zasługują: Walka o przyszłość a zadanie polskiego przemysłu radjofonicznego p. Ormontowicza. Dalej o wła-

śnościach fal elektrycznych. — „O antenach” — „Radio a prawo”. pióra p. inż. E. Hebermana. Abonament kwartalnie 50 zł. Adres: Poznań, ul. Wielka 10.

OBWIESZCZENIE

Dozór Kościelny połączonych parafii rzymsko-katolickich podaje do powszechnej wiadomości, że osobne wezwania płaćnicze względnie zawiadomienia o wysokości uiszczyć się mającej składki kościelnej interesowanym płatnikom rozsyłane nie będą.

Dozór Kościelny wzywa zatem ponownie wszystkich parafian, którzy dotąd składki kościelnej nie uiszcili, aby wypłacili składkę tę w terminie do 16 maja 1925 roku.

Niezapłacone składki tej w powyższym oznaczonym terminie pociągnie za sobą ściąganie tej składki przez Magistrat miasta Kalisza w drodze przymuśsowej z doliczeniem kar za zwłokę w wysokości 4 proc. miesięcznie tudzież kosztów egzekucyjnych według ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 73 poz. 721).

Kalisz, dnia 30 kwietnia 1925 roku.

Dozór Kościelny połączonych parafii rzymsko-katolickich w Kaliszu.

Rozwiązanie szarady w Nr 96 „Gazety Kal.”

„Nie damy ziemi, skąd nasz ród”.

Dobre rozwiązanie powyższej szarady nadesłali pp: T. Sołowski (nagroda), T. Walchowiec, A. Tomalakówna, Karol Czaplewski, Pytasz, Władysław Macniak, Stanisław Bieńkowski Br. Harczykowa, M. Auerbach, D. Silberberg; z prowincji: T. Piłarski z Pamięcina (nagroda), Tomasz Musiałowski z Tyńca i „Stała Czytelniczka ze Zbierska”.

Szarada do nagrody

Ciesz się, człeku, pierwszy już zapasem
Z drzeniem czwartego czekamy
Jest już nie za górą, nie za lasem
Błogo całego witamy.
Naprawdę człeku drugie sobie czoło,
Gdy nie zgadł co pierwszy stanowi,
Naprawdę myśl twa błądzi wokoło
I płonne się męczy i głowi.
Gdy jednak wreszcie piąte i trzecie
Ten pierwszy — to będzie oznaka,
Że cały nie obcy wam przecie
I zdałeś egzamin polaka.
Bo cały wszem drogi, radosny
Zgotujmy przyjęcie mu ładne,
On glorią jest naszej wiosny
Szóste mu zgotuje paradne...

F. R.

Składajcie ofiary na inwalidów wojennych.

ROLNIK, poznańczyk, kawaler lat 23, posiada 2 $\frac{1}{4}$ r. praktyki w Niemczech i Poznaniu, obeznany z książk. gosp. oraz leczeniem inwentarza, oparty na dobrych świadectwach i rekomend., obecnie zarządza w maj. Chotów dotąd w niewypowiedz. posiadzie, poszukuje od 1.6.25 r. posady pisarza lub młodszego urzędnika na większym majątku.
Łaskawe zgłoszenia z podaniem warunków uprasza A. H. Organistka, Majętność Chotów, pocz. Skalmierzyce, pow. Ostrów. 939

Zakład Lecznicy dla chorych na nos, gardło i uszy D-ra W. Gumińskiego, Warszawa, ul. Emilji Plater 35, m. 3, tel. 81-65. 885

Od 1-go maja do wynajęcia pokój umeblowany oraz aparat telefoniczny do sprzedania, Al. Józefiny 17, II p. 953

Kasa ogniotrwała oraz **maszynę do pisania** okazjnie do sprzedania. Wiadomość: w Zakładzie Jubilerskim Br. KRONENBERG w Kaliszu, ul. Wrocławskiej 25. 948

Zginęły 2 weksle na sumę po 120 zł. wystawione przez Aliasza Haiszreka na zlecenie Sz. Morgensztana Szydłowicz płatne 3 maja i 20 maja 1925 r. W obcych rękach są nieważne. 955

Do sprzedania

23 mórg ziemi, w tem 10 mórg łąki koszej z budynkami na bardzo dogodnych warunkach, można się zamienić na dom w mieście, ziemia znajduje się 3 kilometry z Kalisza.
Wiadomość: w Kaliszu, J. Jakóbowicza, ul. Kanonicka № 3, II piętro. 892

Swieże Masło

kilogram tylko 3,50. Jaja świeże mendel tylko 1,10 taniej jak na rynku można nabyć:

I. M. ZIELONKA, Złota 14. 976

Syndyk Tymczasowy

masy upadłości Władysława Flaczyńskiego

na mocy art. 512 K. H. i wyroku Sądu Okręgowego w Kaliszu z dnia 27 kwietnia 1925 r., mocą którego dla sprawdzenia wierzytelności do masy został określony ostateczny miesięczny termin, niniejszym wzywa wszystkich wierzytelności rzeczonych masy, którzy dotychczas nie zameldowali swoich pretensji, aby stawili się w Sądzie Okręgowym w Kaliszu (sala posiedzeń Wydziału Cywilnego) osobiście lub przez pełnomocników celem zameldowania swoich pretensji do masy, składając jednocześnie tytuły swych wierzytelności. Dla sprawdzenia wierzytelności Sędzia-Komisarz wyznaczył następujące terminy: 3, 5 i 6 czerwca 1925 r. o godz. 9-ej rano.
Wierzytelności, którzy w oznaczonych wyżej terminach pretensji swych nie sprawdzą, podlegać będą skutkom w art. 512 i 513 K. H. przewidzianym.

Syndyk tymczasowy Aleksander Żardecki Adwokat.

Baczność Automobilisci! Poszukujemy Przedstawicieli

na Kalisz i okolice

z branży samochodowej, z wyrobionymi stosunkami w kołach sportowych, ewent. z własnym sklepem i warsztatem reperacyjnym, solidnych, energicznych kupców lub przemysłowców. Prosimy o pospieszne zgłaszanie się:

„Polsam” Sp. Akc. Warszawa, Nowy Świat 21.
Reprezentacja firm: Mercedes—Indian—Chrysler. 933

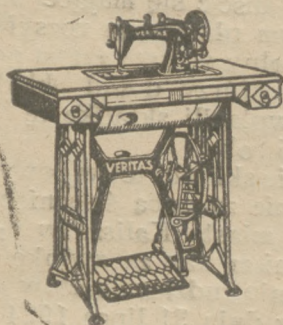
MIÓD PSZCZELNY

prawdziwy, w blaszankach po 5 i 10 klg. w cenie 2 zł. 50 gr. za klg. wysyła za zaliczką. 873

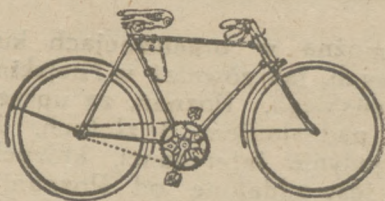
Jan Śnieg, Kupczyńce, poczta Denysów koło Tarnopola.

Najtańsze źródło! z najlepszych firm.

Nadszedł świeży transport **maszyn do szycia** i haftu, a mianowicie: „Pfaft, Veritas i Anker”, oraz wielki wybór **rowerów**, centryfug, wyżmaczek amerykańskich, wag, wózków dzieciennych, maszynek do mięsa i kawy, primusów szwedzkich i nakryć stołowych.
Kupić można na **najdogodniejszych warunkach** z wypłatą do sześciu miesięcy.

Skład Maszyn

I. Wieruszewski

Kalisz, Nowy Rynek róg Babinej 19, vis a vis gmachu Strażackiego.

Przyjmie się także maszyny do reperacji.

Wielki wybór części do maszyn i rowerów.

Zawodowa wyższa szkoła kroju i szycia

oraz modelowania podług najnowszych żurnali
nagrodzona złotym medalem w Paryżu

Mistrzynie Cechu E. MIECHOWSKIEJ
Kalisz, ul. Górnośląska № 50, m. 4.

System kroju angielsko-francuski nauka trwa od 6—8 tygodni, uczennice po ukończeniu otrzymują dyplomy — dla niemogących przychodzić w dzień, kursy wieczorowe od 4—7.
Szkoła egzystuje 1913 r.

922

Każda z Pań

raczy łaskawie zwrócić swą uwagę jak doniosłe znaczenie w gospodarstwie domowym ma

**Konserwator
WECKA**

powszechnie znanej marki
niczem nie zastąpione
słoje i dodatki do tychże.

Wyłączna sprzedaż na Kalisz i okolice

A. Piwek w Kaliszu,

Babina 21, tel. 131, przy Nowym Rynku.

965

Nadszedł świeży transport
BRONI MYŚLIWSKIEJ

Znanej marki „J. P. Sauer & Sohn Suhl”,
oraz fabryk belgijskich:

„Nationale d'Arms”

„Manufacture Liegiouse d'Arms”

„Syrena Hless Arms Co A. Liege” i innych.

Po cenach przystępnych, na bardzo dogodnych warunkach poleca:

Skład Broni

ST. RYDZEWSKI

Plac Kilińskiego, telefon 258.

974

Uwaga! W celach oszczędnościowych fabryka wypuściła na rynek pastę „Mary” w dużych puszkach znaną w handlu pod Nr. 4.
„Mary” Nr. 4 zawiera 7 puszek małych i kosztuje 80 gr., w sprzedaży detalicznej. 338

Fabryka „MARY”, Warszawa, Dzielna 48, tel. 286-51.

Poszukuję

spółnika lub kupca

na zupełnie wykończony budynek na większy młyn, na żądanie mogę odstąpić także zakupione zagraniczne maszyny, które są gotowe do odbioru, bocznicą kolejowa oraz murywany dom mieszkalny z ogrodem.

„Progress” Sieradz

930

Województwo łódzkie.

Sklep

z urządzeniem do sprzedania. Górnośląska 44. 954

**Do sprzedania
urządzenie biurowe.**

Wiadomość: Wiejska 12, m. 1,
od 10—12. 961

Buchalterji

(księgowości) wyuczają praktycznie, przez korespondencję, **Kursa Handlowe Sekulowicza** Warszawa, Żórawia 42.

Po ukończeniu — egzamin, świadectwo.

Żądacie prospektów. 878

**PRACOWNIA
FIRANEK i KAP**

tiulowych, laurów, kap na łódeczka dziecięce i wózki oraz różnych serwetek najnowszych fasonów.
Ceny niskie, warunki dogodne.
Kalisz, Piskowa 5, m. 10, III p. z frontu. 927

**Ładne mieszkanie
do wynajęcia,
meble do sprzedania.**

Adres w Redakcji. 962

**Okazja
tregry tanio
do sprzedania.**

Wiadomość: w Redakcji. 942

**DOM ze szopa
może być
budka do sprzedania,**

ul. Widok 22. 972

**4 letnie mieszkania
są do wynajęcia ze stajnią,
wieś Szałe.**

Wiadomość: w restauracji w Piwonicach. 973

Zginęła księżeczka wojskowa
wydana przez P. K. U. w Kaliszu, na imię Franciszka Konopy, rocz. 1893. 975

Zginęła koncesja
wydana przez Województwo Łódzkie za pośrednictwem Starostwa w Kaliszu, na prowadzenie Mechanicznej fabryki wyrobów dzianych p.f. „Bracia Boraks” w Kaliszu. 970 sklep kolonialno-spożywczy. 950

Ogród owocowy

w Aleji Józefina

nadający się na mleczarnię letnią do wydzierżawienia.
Wiadomość: Handel win Z. Szczepaniak, Plac Kilińskiego 4. 967

Wynajmę

od zaraz lub od 1-go czerwca

2 pokoje 2

Al. Józefiny 12, m. 3 I p. 932

Do sprzedania

nowa bryczka jesionowa,

Zakład powozowy

K. Rycharski,

ul. Turecka Nr. 19. 981

DOM

z dwoma sklepami,
ogrodem i dużym podwórzem w dobrym punkcie
do sprzedania.

Wiadomość: Kalisz, ul. Stawiszyńska 20. 898

Jest do sprzedania

5 morgów ziemi ornej, wyborowej, zdrenowanej z kompletnym obsiewem, bez zabudowań, 3 km. od Kalisza, przylegające do szosy z oddzielną hipoteką.
Wiadomość: ul. Piekarska 3, m. 3. 921

Szpic (suka)

do sprzedania w dobre ręce.

Wiadomość: Plac Kilińskiego № 1, 970 sklep kolonialno-spożywczy. 950

POSZUKUJĘ POSADY

początkującego urzędnika gospodarczego z dobrymi referencjami i ukończoną szkołą rolniczą w Koźminie i półtoraroczną praktyką. Zamiłowany rolnik pragnie przyjąć posadę od 1.V, ewentualnie 1.IV.

Oferty listowne proszę skierować pod adres: Stefan Pływacz, Maćcew, pocz. Kucharki, pow. Pleszew Poznański. 944

NA RATY!

Fabryka fortepianów i pianin

Braci K. i A. FIBIGER

Polna 16.

Poleca pianina gabinetowe, salonowe
i koncertowe gwarantowanej dobroci.

Firma egzystuje od 1899 roku. 964

KLAWIOL

niszczy **ODCISKI i BRODAWKI** bezpowrotnie
wyrob. Lab. Chem. Farm. Ap. Kowalski. 2106